

17 juli 2025: Baanbrekende uitspraken Centrale Raad van Beroep over UWV en ME/CVS

Op donderdag 17 juli 2025 deed de hoogste rechtbank voor sociale verzekeringszaken, de Centrale Raad van Beroep (CRvB) drie uitspraken¹ die van groot belang zijn voor mensen met ME* die met het UWV te maken hebben of te maken krijgen.

UWV moet nieuwe besluiten nemen

De uitspraken van de CRvB zijn tussenuitspraken: het UWV moet binnen 8 weken, dus uiterlijk 11 september, nieuwe beslissingen nemen over het recht op een WIA-uitkering van drie ME-patiënten. Daarvoor krijgt het UWV strenge aanwijzingen mee. De drie patiënten waren in hoger beroep gegaan tegen uitspraken van lagere rechtbanken (Overijssel en Limburg), die het UWV gelijk hadden gegeven, onder andere tegen de conclusie dat ze wel 32 of 40 uur per week konden werken en geen WIA-uitkering kregen omdat ze volgens het UWV minder dan 35% arbeidsongeschikt waren. Alle drie voerden daarbij informatie aan van het zelfstandig behandelcentrum Cardiozorg, dat is gespecialiseerd in ME/CVS en hen had onderzocht. Het UWV betwistte de methodes en bevindingen van Cardiozorg.

CRvB schakelt medisch deskundige in

De rechters van de CRvB zijn zelf geen arts en konden dus niet bepalen wie gelijk had. Daarom schakelden zij een deskundige in. In een eerdere zaak van een ME-patiënt had de CRvB daarvoor emeritus prof. J.B.L Hoekstra ingeschakeld. Hoekstra had daarin getoond dat hij geen ervaring had met ME/CVS-patiënten. Hij ging ervan uit dat de klachten een psychische oorzaak hadden. Deze keer heeft de CRvB bewust gezocht naar een gezaghebbende deskundige op het gebied van ME/CVS. Ze kwamen via de Nederlandse Internisten Vereniging uit bij emeritus prof. J.W.L van der Meer, die adviserend lid is van de richtlijnwerkgroep ME/CVS van het Kennisinstituut van de Federatie Medisch Specialisten. Van der Meer heeft de drie betrokken patiënten onderzocht en over ieder van hen een uitgebreid rapport geschreven, waarin hij onder andere verwees naar wetenschappelijke publicaties van Linda van Campen en prof.dr. Frans Visser, de cardiologen van Cardiozorg. Het UWV ging daar tegenin, waarna Van der Meer op verzoek van de CRvB opnieuw, goed onderbouwd, reageerde. Daarna werden de zaken besproken een spannende zitting van de CRvB, die de drie zaken op 28 mei gezamenlijk behandelde.²

De uitspraken van 17 juli

Op 17 juli deed de CRvB uitspraak. Het UWV moet van de CRvB de rapporten van medisch deskundige Van der Meer, op alle punten volgen. Ten eerste moet het UWV in voor alle drie patiënten de diagnose ME/CVS, die het had bestreden of niet onderkend, overnemen. Ten tweede moeten alle onderzoeksmethoden van het zelfstandig

behandelcentrum Cardiozorg volgens de CRvB als wetenschappelijk up-to-date beschouwd worden. Het UWV moet erkennen dat deze kunnen helpen bij het vaststellen van de belastbaarheid van mensen met ME. Het gaat hierbij om vragenlijsten (CIS en SF36), een tweedaagse fietstest (CPET), een kanteltafeltest met echografische doppler-meting van de bloedstroom naar de hersenen en een geheugentest (N-Back).

Ten derde moet het UWV voor alle drie ME-patiënten zwaardere beperkingen aannemen, onder andere op het gebied van de arbeidsduur. Daarbij moet het rekening houden met de postexertionele malaise (PEM, het zeker worden na inspanning), de orthostatische intolerantie (zieker worden bij rechtop staan en zitten, waaronder POTS) en de cognitieve problemen, waaronder de geheugenproblemen, van de drie patiënten.

Het is niet zeker welke nieuwe besluiten het UWV over de drie betrokken patiënten zal nemen, maar de speelruimte voor het UWV om hun beperkingen opnieuw te onderschatten is klein. Het nieuwe besluit zal opnieuw door de CRvB getoetst worden.

Wat kunnen deze uitspraken voor anderen betekenen?

De uitspraken zijn van groot belang voor iedere ME-patiënt die met het UWV te maken krijgt. Vanaf nu zullen alle artsen die voor het UWV werken zich hieraan moeten houden, ook in bezwaarprocedures. Lagere rechtbanken zullen de uitspraken van de CRvB als leidraad nemen. De uitspraken betekenen ook dat het UWV moet erkennen dat ME-patiënten in het verleden regelmatig verkeerd zijn beoordeeld. De Steungroep ME en Arbeidsongeschiktheid zal zich ervoor inzetten dat ook deze fouten worden rechtgezet.

De erkenning van de specialistische methodes en de bevindingen van Cardiozorg is heel belangrijk, te meer na de jarenlange verdachtmaking van dit centrum van de kant van het UWV.³ Dit zou niet moeten betekenen dat iedere ME-patiënt nu naar Cardiozorg moet voor de genoemde testen om kans te krijgen op een uitkering. Cardiozorg heeft niet genoeg capaciteit voor alle ME-patiënten in Nederland. Bovendien is een aantal tests ook niet geschikt voor iedere patiënt, bijvoorbeeld omdat ze te zwaar zijn en het risico op achteruitgang van de gezondheid met zich meebrengen.

Objectiviteit: plausibiliteit en consistentie

Bij de uitspraken van de CRvB hebben de genoemde tests en vragenlijsten een rol gespeeld omdat Cardiozorg daarmee bij de betrokken patiënten afwijkingen had gevonden en deze patiënten door de procedure gedwongen waren zo veel mogelijk gegevens en argumenten aan te voeren. Maar een verzekeringsarts kan de beperkingen bij ME/ CVS in principe ook plausibel maken door kennis te nemen van de door een arts zorgvuldig gestelde diagnose, de patiënt/cliënt de goede vragen te stellen, goed naar diens verhaal te luisteren, te kijken naar het leven en functioneren voor het ziek worden en de veranderingen daarna, en zo

nodig (met toestemming) navraag te doen bij partner, ouder of andere naasten (heteroanamnese). Eventueel kan ook gebruik gemaakt worden van een geschikte vragenlijst, zoals FUNCAP.⁴

Naar aanleiding van de kritiek van het UWV dat de uitkomst van de door Cardiozorg gebruikte vragenlijsten subjectief is omdat betrokkenen deze zelf hebben ingevuld gaf Van der Meer in zijn rapporten aan dat deze vragenlijsten wereldwijd ook bij andere ziektes worden gebruikt om vermoeidheid en beperkingen in fysiek en sociaal functioneren te meten en dat hun waarde in veel wetenschappelijke publicaties is bevestigd. Ze zijn weliswaar niet ontwikkeld om belastbaarheid in arbeid vast te stellen, maar het is aannemelijk dat er bij ongunstige scores ook een negatief effect is op het arbeidsvermogen. Ook wees hij erop dat er naast ME/CVS meer syndromen zijn waarvoor 'harde objectieve markers' ontbreken. Hij verwees naar emeritus professor verzekeringsgeneeskunde J.H.B.M. Willems voor het inzicht dat consistentie (samenhang) en plausibiliteit dan bruikbare criteria zijn. Hij had ook kunnen verwijzen naar de Richtlijn Medisch arbeidsongeschiktheids criterium uit 1996 die precies deze invulling aan het 'medisch objectief vaststellen' geeft.⁵ Die is er mede door toedoen van de Steungroep gekomen en UWV-artsen zijn daar nog steeds aan gebonden.

Orthostatische intolerantie en neuropsychologisch onderzoek

Voor wie een kanteltafeltest overweegt voor het vaststellen van orthostatische intolerantie: die kan op meer plaatsen gedaan worden. Maar wanneer hier alleen conclusies aan verbonden worden op basis van afwijkende hartslag of bloeddruk, zoals wel gebeurt, blijft de orthostatische intolerantie in veel gevallen onopgemerkt. Bij rechtop staan of zitten zijn bij een belangrijk deel van de patiënten hartslag en bloeddruk normaal, maar is wél de bloedtoevoer naar de hersenen abnormaal verminderd. Bij Cardiozorg wordt dat gemeten met Dopplerechografie, een methode waarvoor veel kennis en ervaring nodig is. Voor het aannemen van orthostatische intolerantie is het in principe genoeg als de klachten aanwezig zijn die daarop wijzen.

Verder stelde het UWV tijdens de zitting nog dat een uitgebreid neuropsychologisch onderzoek (NPO) nodig is om het cognitief functioneren van betrokkenen volledig in kaart te brengen. Waarom het UWV dan zelf niet zo'n onderzoek heeft laten doen blijft onduidelijk. Maar het is maar goed ook. Want bij zo'n onderzoek moet wel de kennis over de ziekte ME/CVS betrokken worden. Als dat niet gebeurt bestaat het risico dat resultaten verkeerd worden geïnterpreteerd

Mijlpaal

Al met al hebben de uitspraken veel aandacht getrokken en veel mensen hoop gegeven. Voor de Steungroep zijn ze een mijlpaal. Ze bevestigen dat we jarenlang terecht hebben gestreden voor een eerlijker keuring van mensen met ME. We waarderen de vele felicitaties en bedankjes die we kregen, mede naar aanleiding van de TV-uitzending van EenVandaag, dat aandacht aan het onderwerp besteedde.⁶ We mogen deze uitspraken

inderdaad mede zien als resultaat van onze jarenlange inzet voor de belangen van mensen met ME en van onze schriftelijke en mondelinge informatie waar patiënten en advocaten hun voordeel mee konden doen. Maar ik wil bij dezen vooral de drie patiënten bedanken, die het ervoor over hebben gehad om hun procedures tegen het UWV, die minstens 7 jaar hebben geduurd, door te zetten. Daar is heel wat moed, doorzettingsvermogen, steun, en vaak ook geld, voor nodig geweest. Onze dank gaat ook uit naar rechtshulpverleners John Eshuis en Yvonne van der Linden die hebben gezorgd voor de broodnodige juridische hulp, en naar Linda Van Campen en Frans Visser van behandelcentrum Cardiozorg, die hebben gezorgd voor goede schriftelijke medische informatie en een duidelijke beantwoording van vragen van de rechters op de zitting. Ook de inspanningen van al degenen die zich voor en achter de schermen hebben ingezet om vooroordelen en misvattingen over ME en arbeidsongeschiktheid tegen te gaan hebben geholpen.

* Ik gebruik in dit stuk de term ME-patiënten voor mensen met de diagnose ME, CVS of ME/ CVS.

¹ Het persbericht van de CRvB staat hier: <https://lnkd.in/ecZ7AuTH>
Daar is ook de zitting van de uitspraak terug te kijken (tot en met 31 december 2025). De uitspraken zijn terug te vinden op rechtspraak.nl onder [ECLI:NL:CRVB:2025:990](https://ecli.nl:NL:CRVB:2025:990), [ECLI:NL:CRVB:2025:991](https://ecli.nl:NL:CRVB:2025:991) en [ECLI:NL:CRVB:2025:992](https://ecli.nl:NL:CRVB:2025:992)

² Een uitgebreid verslag van deze spannende zitting is [hier te lezen](#) (Nieuws 28 mei 2025)

³ Daar heeft het tuchtcollege zelfs een verzekeringsarts Bezwaar en Beroep van het UWV een waarschuwing voor gegeven. Zie het artikel hierover in Steungroepnieuws [nummer 2 van 2021](#).

⁴ Deze nieuwe vragenlijst is speciaal ontwikkeld voor mensen die last hebben van PEM. Hij wordt op dit moment niet gebruikt door Cardiozorg. Een link naar de Nederlandse versie van de FUNCAP-vragenlijst is te vinden op www.steungroep.nl

⁵ De *Richtlijn Medisch Arbeidsongeschiktheids criterium* en een uitleg met de titel ['Ziekte, stoornissen, beperkingen en participatieproblemen, ...'](#) zijn te vinden op www.steungroep.nl -> Keuring WIA, Wajong, ZW -> Wetten en regels -> Keuringsregels algemeen

⁶ Uitzending EenVandaag: <https://youtu.be/2spHCW8Ki8c>

De NOS besteedde er aandacht aan in het radionieuws en op de website: <https://nos.nl/artikel/2575416>